

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

564-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ —
INTERACTIO, 20.10.2021 Г. – 21.10.2021 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Актуализиране на новата промишлена стратегия за 2020 г.: изграждане на по-силен единен пазар за възстановяването на Европа

[COM(2021) 350 final]

(2022/C 105/10)

Докладчик: **Sandra PARTHIE**Съдокладчик: **Dirk BERGRATH**

Консултация	Европейска комисия, 1.7.2021 г.
Правно основание	Член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Единен пазар, производство и потребление“
Приемане от секцията	30.9.2021 г.
Приемане на пленарна сесия	21.10.2021 г.
Пленарна сесия №	564
Резултат от гласуването	
(„за“/„против“/„въздържал се“)	194/0/0

1. Заключение и препоръки

1.1. Една съгласувана промишлена стратегия следва да бъде съсредоточена върху две измерения: възстановяване от пандемията и реконструкция и издръжливост. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) приветства призива за съвместно създаване на пътища за преход за екологичното и цифровото бъдеще и подчертава, че това трябва да се направи в партньорство с промишлеността, публичните органи, социалните партньори и други заинтересовани страни. Според ЕИСК първата стъпка към успешно и съгласувано изпълнение на промишлената стратегия е да се създаде подходяща рамка с акцент върху конкурентоспособността и иновациите, които следва да бъдат разгледани във всяка екосистема, с ясни цели и задачи.

1.2. Във връзка с това ЕИСК призовава за специални ключови показатели за ефективност, които да измерват не само конкурентоспособността на екосистемата, но и хоризонтални аспекти, и подчертава необходимостта от редовни оценки на избраните показатели и от тяхното адаптиране или промяна във времето.

1.3. ЕИСК приветства ангажимента на Европейската комисия да запази и да развие промишлената и производствената база на Европа и подчертава, че социалните партньори и организациите на гражданското общество имат ключова роля и трябва да бъдат включени в проектирането на бъдещето на европейската промишленост. ЕИСК призовава също предвидените мерки за постигане на неутралност по отношение на климата и осъществяване на цифровия преход да бъдат приведени в съответствие с целта за социално благоденствие и устойчив растеж.

1.4. Комитетът споделя виждането, че издръжливостта на веригите за създаване на стойност е придобила по-голямо значение, и подкрепя усилията на Комисията за осигуряване на веригите на доставки и за повишаване на издръжливостта на предприятията, тъй като това е важно за икономиката на ЕС, а пандемията от COVID-19 откроява неочаквани недостатъци, включително в единния пазар.

1.5. В някои области пандемията за съжаление допринесе за увеличаването на разликата между проспериращите и не толкова проспериращите държави — членки на ЕС. Това допълнително излага на риск социалното и икономическото сближаване. Next Generation EU е безпрецедентен инструмент за ЕС за смекчаване на това въздействие и трябва да се използва за постигане на по-добро сближаване между европейските държави членки и региони, включително по отношение на двойния преход към устойчива и дигитална Европа.

1.6. Промислените съюзи се оказват успешен метод за разработване на широкомащабни и трансгранични промишлени проекти в стратегически области. Тези промишлени съюзи, заедно с важни проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ), са от решаващо значение за възстановяването и насърчаването на европейските стандарти и ключови технологии, по-специално в области, в които пазарът сам по себе си не може да постигне резултати или бива изкривяван.

1.7. Според ЕИСК успешното осъществяване на такива проекти изисква тесен диалог с представители на работниците и синдикалните организации, както и с представители на предприятията и федерациите на работодателите, за да се включи тяхното ноу-хау и да се намали, доколкото е възможно, несигурността при преобразуването. Те трябва да бъдат придружени от оценка на въздействието по отношение на въздействието на процесите на декарбонизация върху създаването на стойност, заетостта и уменията, необходими за декарбонизираното промишлено производство и кръговата икономика.

1.8. Определянето на ясни и подходящи мерки в подкрепа на европейските ММСП⁽¹⁾ е от първостепенно значение и ЕИСК подкрепя намерението на дружествата от всякакъв мащаб да се предостави достъпна подкрепа, за да могат да внедряват иновации и да възприемат изцяло дигитализацията. Необходимо е също така да се преразгледат политиките за справяне с предизвикателствата при наемането на работа, пред които са изправени дружествата, и да се привлече квалифицирана работна сила, както и да се осигурят благоприятна за бизнеса среда, инвестиции в социална инфраструктура, умения и обучение на работниците и достойни условия на труд.

1.9. Недостигът в стратегическите вериги за създаване на стойност, както и недостигът на квалифицирани работници подронват способностите на европейските индустрии за бързо възстановяване от пандемията. От решаващо значение е държавите членки и ЕС да действат решително, за да се справят със стратегическите зависимости⁽²⁾, включително чрез реиндустриализация, кръговата икономика, търговската политика и мерки, свързани с уменията. Като цяло предприятията са в най-добра позиция за извършване на преглед и преразглеждане на своите вериги на доставки.

1.10. Необходимо е ЕС да остане отворен, справедлив и основан на ценности, за да привлече инвеститори и да подпомага икономическата дейност. Въпреки това ЕИСК подкрепя един отворен и справедлив единен пазар, на който европейските предприятия могат да се конкурират на чуждестранните пазари, и поради това призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че средствата се инвестират в дигитални решения, които носят добавена стойност за европейските икономики. Дигитализацията на икономиката следва да се насърчава по приобщаващ начин, като се предотвратява всякакъв вид дигитална дискриминация.

1.11. ЕИСК счита, че обявеният от Комисията набор от мерки за справяне с нечестната конкуренция вследствие на чужди субсидии би трябвало да се използва като инструмент за реиндустриализация на Европа и за подпомагане на нейните промишлени вериги за създаване на стойност. ЕИСК подкрепя и картографирането на европейските производствени вериги, което поставя промишлеността в челните редици на тази реконструкция и призовава за по-добро популяризиране на европейските стандарти на световно равнище.

2. Съобщението на Комисията

2.1. Съобщението е актуализация на публикуваната на 10 март 2020 г. „Нова промишлена стратегия за Европа“. Актуализацията има за цел да отрази въздействието на пандемичната криза върху европейската икономика и промишленост, да изложи поуките, извлечени от кризата, и да определи приоритетите на политиката в три основни направления:

— укрепване на адаптивността на единния пазар;

— справяне със стратегическите зависимости на Европа;

⁽¹⁾ Микро-, малки и средни предприятия (ММСП).

⁽²⁾ ЕИСК иска да отбележи, че би било по-логично да се говори за стратегически „независимости“, а не за „зависимости“, но за по-голяма съгласуваност ще продължи да следва терминологията, въведена от Комисията.

— ускоряване на екологичния и цифровия преход на промишлеността на ЕС.

2.2. С актуализацията се прави оценка на адаптивността и функционирането на единния пазар, оценяват се нуждите на всяка промишлена екосистема, определят се стратегическите зависимости в ключови уязвими екосистеми и се предлагат ключови показатели за ефективност за наблюдение на изпълнението на стратегията. Тя включва измерение, свързано с МСП, с адаптирана финансова подкрепа и мерки, които ще дадат възможност на МСП и на стартиращите предприятия да приемат двойния преход.

3. Общи бележки

3.1. ЕИСК приветства актуализирането на промишлената стратегия. Тя се нуждае от преразглеждане, тъй като кризата, предизвикана от COVID-19, подложи на натиск европейската икономика и промишлените вериги за създаване на стойност, микропредприятията, малките и средните предприятия, както и гражданите — по-специално младите хора, хората, които са загубили работата си, лицата с ниски доходи, уязвимите групи, като например хората с увреждания и жените. Бяха разкрити допълнителни слабости, зависимости и пропуски във веригите на доставки, които се нуждаят от основана на факти оценка, за да бъдат успешно преодолені. ЕИСК приветства ангажимента на Комисията да запази и да развие промишлената и производствената база на Европа и подчертава, че социалните партньори и организациите на гражданското общество имат ключова роля и трябва да бъдат включени в проектирането на бъдещето на европейската промишленост. ЕИСК подчертава по-специално решаващата роля на социалния диалог, социалните партньори, колективното договаряне и участието на работниците, както и включването на гражданското общество, за постигането на конкурентоспособна промишлена политика.

3.2. Въпреки това, тъй като предизвикателствата отпреди кризата с COVID-19 не са изчезнали, е целесъобразно да има съгласуваност с мерките, предложени в промишлената стратегия за Европа за 2020 г. Възстановяването ще отнеме време и в този процес е необходима продължителна подкрепа за европейската промишленост, дружествата и работниците. Предизвикателството, свързано с двойния преход — справяне с изменението на климата и ускоряване на цифровизацията — изисква усилия от страна на дружествата и публичните органи и трябва да играе централна роля в една съвременна промишлена стратегия за Европа. ЕИСК подчертава, че мерките, предвидени за постигане на неутралност по отношение на климата и на цифровия преход, трябва да бъдат приведени в съответствие с целта за социално благосъстояние и устойчив растеж, за да бъде постигнат справедлив преход, при който да не се пренебрегва никой. Освен поставянето на акцент върху възстановяването от кризата, породена от COVID-19, от съществено значение е да има по-дългосрочна перспектива относно екологичния и цифровия преход, но и относно производителността и конкурентоспособността като цяло.

3.3. Комитетът споделя виждането, че издръжливостта на веригите за създаване на стойност е придобила по-голямо значение, и подкрепя усилията на Комисията за осигуряване на веригите на доставки и за повишаване на издръжливостта на предприятията, тъй като това е важно за икономиката на ЕС, а пандемията от COVID-19 открий неочаквани недостатъци, включително в единния пазар. Една силна хоризонтална промишлена политика обаче, би трябвало да подпомага европейската промишлена база без дискреционна намеса в пазарните резултати. ЕИСК посочва значението на иновациите. Проучването на начините за намиране на подходящо равнище на сигурност на доставките и укрепването на капацитета за справяне със смущения би трябвало да бъдат включени в политическия, но преди всичко в корпоративния дневен ред.

3.4. Уменията са от решаващо значение за подпомагането на двойния преход и за приноса към възстановяването. ЕС може да бъде географска сила само ако разполага със силно конкурентна промишлена база, със силни дружества и висококвалифицирани работници, съоръжения за производство на европейска земя и ясни и справедливи правила за вътрешния пазар. ЕИСК подкрепя инициативата „Пакт за уменията“, чиято цел е да насърчава действията за повишаване на квалификацията и за преквалификация на възрастни работници. Действията в рамките на пакта, като например развиването на партньорства в областта на уменията за всяка екосистема, включително публично-частни партньорства, са развити най-добре на секторното равнище с участието на секторните социални партньори и съответните организации на гражданското общество. Важно е също така националните инициативи в областта на уменията да стимулират работодателите да предлагат възможности за обучение. В това отношение териториалното измерение е от изключително значение. Пазарите на труда би трябвало да бъдат оценени по подходящ начин с оглед на създаването на нови работни места във всички региони. ЕИСК ще следи тези аспекти и призовава Комисията и държавите членки да включат социалните партньори и гражданското общество в наблюдението и прилагането на плановете в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ), които трябва да бъдат в съответствие с Европейския зелен пакт и с промишлената стратегия. Европа се нуждае от висококвалифицирана работна сила, адаптирана към промените, пред които е изправена икономиката. Постигането на успех при повишаването на квалификацията и преквалификацията е огромно предизвикателство⁽³⁾.

⁽³⁾ ОВ С 374, 16.9.2021 г., стр. 16.

3.5. ЕИСК приветства извършения в контекста на стратегията задълбочен анализ на въздействието на пандемията от COVID-19. С предложените постоянни дейности и инструменти за мониторинг и наблюдение, като например годишният доклад за единния пазар или наблюдението на суровините от критично значение, могат да се създадат много полезни набори от данни за оценка на състоянието на европейската промишлена мощ и да се допринесе за една хоризонтална промишлена политика, която отново да постави Европа в позицията на световен лидер.

3.6. Обаче наличието на набор от стратегии или планове, напр. относно Зеления пакт или NextGenerationEU, не е достатъчно, ако те не се изпълняват. ЕИСК призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че различните планове за възстановяване на Европа са приведени в съответствие с необходимата регулаторна рамка и стимули, така че на промишления сектор, неговите дружества и работници да се даде възможност за преход към устойчиво и цифрово бъдеще.

3.7. В съответствие с Европейския стълб на социалните права това значително използване на публични средства би трябвало да бъде насочено към принципа на социална устойчивост и солидарност. Това следва да бъде водещ принцип при изпълнението на актуализираната стратегия. Предвид мащаба на преизвикателствата, ресурсите, които понастоящем са осигурени чрез Фонда за справедлив преход, не са достатъчни за създаването на достатъчно перспективи за засегнатите при процеса на структурна промяна региони и служители. Един справедлив преход в промишления сектор може да бъде успешен само ако се извърши по координиран начин. Според ЕИСК публичните инвестиции би трябвало да се осъществяват посредством широкообхватни и отворени научноизследователски програми като „Хоризонт Европа“, за да се избегне субсидиране на дейности, които са по-близо до пазарите.

3.8. Политиките в областта на промишлеността и търговията са взаимосвързани и трябва да се подкрепят взаимно и да отстраняват нарушенията на пазара. Гарантирането, че ЕС ще остане отворен за търговия и инвестиции е предпоставка за постигането на издръжливост. Търговията може да помогне за разнообразяването на веригите на доставки и да позволи на ЕС безпрепятствен достъп до ресурси от решаващо значение за нашия капацитет за иновации и разрастване на производството⁽⁴⁾. Търговската политика на ЕС може да спомогне за повишаване на нашата конкурентоспособност в световен мащаб, наред с другото, чрез повишаване на амбициите на търговските партньори в областта на климата, например чрез либерализиране на търговията с екологични стоки и услуги. ЕИСК подчертава, че всички политики на ЕС би трябвало да насърчават устойчивото развитие както на европейско, така и на международно равнище, и да гарантират, че икономическото развитие върви ръка за ръка със социалната справедливост, зачитането на правата на човека, както и високи трудови и екологични стандарти. Необходимо е ЕС да остане отворен, справедлив и основан на ценности, за да привлече инвеститори и да подпомага икономическите си дейности.

3.9. Единният пазар е най-големият актив на Европа и успехът му ще бъде от ключово значение за осъществяването на прехода. Комисията би трябвало да продължи да акцентира върху изпълнението и прилагането на правилата, както и върху премахването на пречките на единния пазар, които съществуват още преди кризата.

3.10. В някои райони пандемията увеличи разликата между проспериращите и не толкова проспериращите държави — членки на ЕС. Това допълнително излага на риск социалното и икономическото сближаване. Next Generation EU е безпрецедентен инструмент за смекчаване на това въздействие, но ЕИСК изразява съжаление, че в актуализираната промишлена стратегия отсъстват регионалният аспект, както и периферното или географското местоположение. Само един екосистемен подход няма да коригира ситуацията или да намали различията. Една от основните цели на стратегията би трябвало да бъде да се намалят различията между държавите членки и регионите, като същевременно целта е да се постигне сближаване във възходяща посока.

4. Наблюдение на тенденциите в промишлеността, вериги за създаване на стойност и конкурентоспособност

4.1. Производството е двигател на иновациите, фокусна точка за веригите за създаване на стойност, включително услугите, и център на висока производителност и работни места с високи доходи. Гарантирането на бъдещето на производството, засилването на промишленото производство и осигуряването на благоприятстваща стопанска и регулаторна среда би трябвало да бъдат крайъгълните камъни на една издръжлива и модерна европейска икономическа и промишлена политика, която запазва и създава работни места.

4.2. Недостигът в стратегическите вериги за създаване на стойност, както и недостигът на квалифицирани работници подронват способностите на европейските индустрии за бързо възстановяване от пандемията. Държавите членки и ЕС трябва да се справят със стратегическите зависимости, включително чрез привличане на стратегическо производство на територията на ЕС, кръгова икономика и мерки на търговската политика. Като цяло предприятията са в най-добра позиция за извършване на преглед и преразглеждане на своите вериги на доставки. ЕИСК счита, че обявеният от Комисията набор от мерки за справяне с нелоялната конкуренция вследствие на чужди субсидии би трябвало да се използва като инструмент за реиндустриализация на Европа и за подпомагане на нейните промишлени вериги за създаване на стойност. Повишаването на стратегическия капацитет на Европа чрез нови промишлени съюзи, които иначе не биха се развили, може да създаде работни места и растеж чрез преустройството на някои стратегически производствени съоръжения.

⁽⁴⁾ Вж. ОВ С 429, 11.12.2020 г., стр. 197 и ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 53.

4.3. Европейският производствен сектор е изправен пред все по-голяма конкуренция от страна на САЩ и Китай. Европа се конкурира за инвестиции, които могат да бъдат реализирани в много части на света. Благоприятните условия за инвестиции са ключова предпоставка за бъдещия просперитет на Европа. Необходимо е местните, европейските и международните инвеститори да намират привлекателни условия, за да поддържат и увеличават капитала, който спомага за бъдещия растеж. Съществуващите дружества трябва да отговарят на условията за развитие, докато учредителите трябва да бъдат убедени, че техните бизнес проекти могат да се развият успешно в Европа. ЕИСК препоръчва да се укрепи хоризонталният подход в промишлената стратегия, допълнен с вертикални подходи.

4.4. Данъчното облагане може да играе ключова роля за осигуряването на необходимите стимули, но не и докато държавите членки още се конкурират помежду си по нелоялен и нанасящ щети начин, с което създават условия за някои големи корпорации да избягват плащането на справедлив дял от своите данъци. ЕИСК подкрепя разработването на законодателното предложение относно BEFIT (Бизнесът в Европа: рамка за подходящо данъчно облагане) и оценява положително постигнатите наскоро споразумения във връзка с данъчното облагане на дружествата в рамките на ОИСР.

4.5. В годишния доклад за единния пазар се определя набор от ключови показатели за ефективност (КПЕ), с които да се анализират икономическите развития и да се наблюдава постигнатият напредък в различните области, определени като приоритети за европейската промишленост. ЕИСК подкрепя КПЕ като инструмент за наблюдение и приветства целта за осигуряване на преглед на изпълнението на икономиката на ЕС, като се съпоставя с международните партньори и се анализират спецификите на промишлените екосистеми. Комитетът призовава Комисията да изготвя ежегодна оценка, в която подробно да се описва как КПЕ са постигнали предложените цели, и при необходимост да въвежда коригиращи мерки. ЕИСК счита също така, че ако ключовите показатели за ефективност са ключов инструмент за изпълнението на стратегията за промишлеността, са необходими измерими цели, ясен график и управление.

4.6. Според ЕИСК обаче са необходими показатели, които не само осигуряват друг набор от данни, но и описват кое е важно за конкурентоспособността на ЕС. Предложените КПЕ пропускат важни показатели, като например възрастта, пола или профила на уменията на работната сила в различните екосистеми. Тези аспекти са от решаващо значение за предвиждането на бъдещата промяна и за избягването на трудности и пречки в процеса на трансформиране на европейската промишленост. Но те са и ключови за изграждането на приобщаващо възстановяване предвид факта, че младите хора, жените и работниците с несигурни места са засегнати най-силно от кризата. ЕИСК препоръчва да бъдат допълнени предложените КПЕ с показатели, с които се измерва социалното изпълнение на промишлената стратегия и на нейните 14 екосистеми, като целта е да се гарантират добри условия на труд и производство и качествени работни места. Той призовава за специални показатели, с които да се измерват не само екосистемите, но и хоризонтални въпроси, и за възможност за тяхното адаптиране, промяна или развитие с течение на времето, ако е необходимо. КПЕ следва, например, да вземат предвид предпочитанията на потребителите, и особено преминаването към устойчиви продукти.

5. Укрепване на адаптивността на единния пазар

5.1. ЕИСК приветства факта, че единният пазар заема централно място в актуализацията на промишлената стратегия. Един силен вътрешен пазар е предпоставка за създаването, развитието и непрекъснатото процъфтяване на европейските дружества. ЕИСК припомня, че целта е да се гарантират високи трудови, социални и екологични стандарти и гладко функциониране на веригите на доставки и на мрежите за създаване на стойност в Европа. Социалното сближаване, достъпните системи за здравеопазване, ефикасните обществени услуги, добрата инфраструктура, успешните образователни системи и добре функциониращите промишлени отношения са ключови предпоставки за привличане на инвестиции и създаване на просперитет.

5.2. ЕИСК подкрепя предложението на Комисията за създаване на извънреден инструмент в подкрепа на единния пазар в извънредни ситуации за по-голяма прозрачност и координация. Той подкрепя и подробния анализ на промишлените екосистеми, който ще трябва да бъде придружен от секторни анализи и пътни карти, в които да се подчертаят не само взаимозависимостите и връзките, но и пропуските в много сектори в ЕС, включително оценката на развитието на пазара на труда и съответните нужди от умения. Освен това би трябвало да има и възможност за преразглеждане на начина, по който се определят и използват екосистемите⁽³⁾, както и кои сектори се проучват, така че инструментът да не стане прекалено избирателен.

5.3. ЕИСК приветства признаването на ролята на ММСП в Европа и одобрява намерението да им се помогне да се разраснат и да привличат квалифицирана работна сила. Това изисква благоприятна бизнес среда и инвестиции в умения и обучение на работниците, както и достойни условия на труд и добра социална инфраструктура. ЕИСК оценява специалното

⁽³⁾ Използването на термина „екосистеми“ навежда погрешно на идеята за устойчиво равновесие. В съобщенията на Европейската комисия няма съгласувано използване на термина „екосистеми“. В съобщението относно Европейския зелен пакт от декември 2019 г. „екосистема“ се използва за природни, а не за създадени от хора системи. В съобщението относно актуализирането на промишлената стратегия терминът се използва само за промишлени системи.

внимание, което Комисията отделя на забавените плащания. Разрешаването на проблема със забавените плащания е от особено значение за МСП. Алтернативните системи за разрешаване на спорове, при които споровете могат да бъдат поверителни, могат да бъдат важна стъпка в тази посока.

5.4. Промислените съюзи се оказват успешен метод за разработване на широкомащабни и трансгранични промишлени проекти в стратегически области. Тези промишлени съюзи, заедно с важни проекти от обоевропейски интерес (ВПОИ), са от решаващо значение за възстановяването и за насърчаването на европейските стандарти и ключови технологии, по-специално в области, в които пазарът сам по себе си не може да постигне резултати или бива изкривяван.

5.5. ЕИСК призовава за реформа на правилата за държавна помощ. Сегашната структура вече не е пригодна за целта. Нуждаем се от система, която намалява административната тежест, ускорява вземането на решения и улеснява спазването на изискванията на съответната клауза. С правилата за държавна помощ могат също така да се създават или преустановяват ВПОИ, които са от ключово значение за насърчаването на публични и частни инвестиции.

5.6. ЕИСК изразява съжаление, че в съобщението не е отчетена решаващата роля на предприятията от социалната икономика по време на пандемията и тяхното значение за изграждането на една издръжлива и ориентирана към бъдещето Европа. Във връзка с това ЕИСК препраща към предстоящия план за действие за насърчаване на социалната икономика.

5.7. Научноизследователската и развойната дейност и иновациите са много важни за бъдещето на европейската промишленост. ЕИСК изразява съжаление, че целта за инвестиции в НИРД и иновации в размер на 3 % от БВП все още далеч не е постигната. Някои държави членки са постигнали това равнище, но други са под 1 %. Тези разлики възпрепятстват общия капацитет на ЕС като блок, като го оставят след САЩ, Япония и Китай.

5.8. Укрепването на адаптивността на единния пазар изисква насърчаване на неговата интеграция. За тази цел би трябвало да се вземат предвид фискалното измерение, фискалната интеграция и мерките за избягване на нелоялна данъчна конкуренция както на европейско, така и на международно равнище. Правилата в областта на конкуренцията също трябва да бъдат адаптирани към новите реалности, пред които сме изправени днес, отделно от промишлената политика.

6. Справяне със зависимостите: отворена стратегическа автономност на практика

6.1. Необходимо е ЕС да остане отворен, справедлив и основан на ценности, за да привлече инвеститори и да подпомага икономическите си дейности. Неговата геополитическа мощ е свързана с наличието на конкурентна промишлена база със силни предприятия и висококвалифицирани работници, съоръжения за производство в рамките на ЕС и ясни и справедливи правила за вътрешния пазар, които могат да служат за пример в международен план⁽⁶⁾. Важно е обаче той да използва разумно инструментите за защита на търговията с цел поддържане на лоялна конкуренция в ЕС.

6.2. ЕИСК е убеден, че една съсредоточена върху автономността политика не е пригодна за целта. Вместо това в търговската политика на ЕС трябва да се признае фактът, че отвореността е ключов компонент за постигането на издръжливост. Важно е да се намери правилният баланс между отвореността и планирания правен инструмент за справяне с ефектите на евентуално нарушаване на конкуренцията от чуждестранните субсидии на единния пазар за дружествата и за работниците. ЕИСК подкрепя отворен и справедлив единен пазар и еднакви условия на конкуренция, при които европейските дружества могат да се конкурират на чуждестранните пазари.

6.3. От друга страна, би трябвало да се избягва въвеждането на нови термини като „конкурентоспособна устойчивост“ без допълнително разяснение. Предприятията ще бъдат изправени пред трудна битка по време на фазата на възстановяване и за това ще имат нужда от лесна за договаряне законодателна рамка.

6.4. Подходът на създаване и подкрепа на промишлените съюзи се оказва успешен в настоящите примери с акумулаторните батерии и водорода. ЕИСК счита, че това е много добър инструмент и подкрепя стартирането на други съюзи в избраните сектори, напр. процесори и полупроводникови технологии, промишлени данни, периферни технологии и услуги в облак, ракети-носители и авиация с нулеви емисии. Комитетът обаче настоятелно призовава съюзите да бъдат създадени по прозрачен и приобщаващ начин, като се обърне специално внимание на ММСП.

⁽⁶⁾ Вж. ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 108.

7. Ускоряване на двойния преход

7.1. Както се признава в Зеления пакт, цифровизацията играе ключова роля във всички екосистеми. Ето защо би трябвало да има увеличаване на инвестициите в целия ЕС, с цел да се повиши способността за разрастване на нови сектори в областта на информационните и комуникационните технологии, като например основаната на данни икономика, интернет на предметите, изчисленията в облак, роботиката, изкуствения интелект и авангардното производство, както и използването на разработени в Европа промишлени стандарти. ЕИСК призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че средствата се инвестират в цифрови решения, които носят добавят стойност за европейските икономики.

7.2. Конкурентоспособността на Европа в цифровата сфера е първостепенен приоритет. В стратегията правилно се отбелязва необходимостта от бързо приемане от законодателите на законодателния акт за цифровите услуги и на законодателния акт за цифровите пазари и първостепенната роля на хармонизираните стандарти за укрепване на единния пазар на стоки и за даване на възможност за лидерска роля на ЕС в световен план в областта на технологиите, включително чрез използване на цифровизацията, за постигане на по-голяма енергийна ефективност. Една добре функционираща европейска система за стандартизация е от решаващо значение за постигането на целите на двойния преход и за повишаване на конкурентоспособността и издръжливостта на промишлените отрасли на ЕС. ЕИСК призовава Комисията да повиши усилията си за постигане на лидерска роля посредством и при определянето на стандарти, като съвместно с дружествата насърчава и развива съществуващите европейски стандарти в промишлеността. Ето защо ЕИСК приветства цялостния подход на Комисията, като се има предвид и значението на сектора на услугите за един добре функциониращ единен пазар и за справянето с двойния преход.

7.3. Обезпечаването на европейската работна сила с цифрови умения за този нов етап от индустриализацията е от ключово значение. Възприемането на ерата на цифровите технологии може да се постигне само с квалифицирана и добре подготвена работна сила. Уменията са важен катализатор за иновациите и за създаването на добавена стойност. Повишаването на пригодността за заетост изисква всеобхватни стратегии за пазара на труда с участието на всички съответни заинтересовани страни (социални партньори, институции на пазара на труда, организации на гражданското общество, доставчици на обучение). Цифровите умения и компетентности трябва да бъдат интегрирани на всички нива на образование и обучение и при секторните социални партньори. Местните дружества би трябвало да бъде включени в управлението на системите за образование и професионално обучение, тъй като познават добре системите на дружествата и потребностите на местния пазар. Цифровизацията на икономиката би трябвало да се насърчава по приобщаващ начин, като се предотвратява всякакъв вид цифрова дискриминация, особено срещу по-възрастните хора, хората с увреждания и живеещите в селските и отдалечените региони.

7.4. ЕИСК подчертава, че създаването на силен европейски производствен сектор, основан на технологии с ниски или нулеви емисии и на енергийна ефективност, е най-доброто решение за постигането на икономически просперитет и за климата. Намалването на производствения капацитет и рискът от изместване на въглерода и изтичане на инвестиции към държави с по-малко амбициозни стандарти за емисиите биха били фундаментален неуспех. Разработването на достъпни технологии с ниски емисии или без емисии, както и на енергийно ефективни технологии и въвеждането им на световните пазари, са най-важният лост за намаляване на емисиите в световен план. Отговорност на Европа е да покаже, че амбициозното намаляване на емисиите е възможно без да се излага на опасност икономическият просперитет.

7.5. Кръговата икономика⁽⁷⁾ и създаването на пазари за вторични суровини са жизненоважни. Политики за управление на отпадъците, задължение за рециклирано съдържание в опаковките и другите продукти са жизненоважни за пускането в ход на инвестиции по веригите за рециклиране.

7.6. За да се постигне равнището на необходимите за финансирането на Зеления пакт инвестиции, би трябвало да се предвиди и преглед на правилата за държавната помощ по отношение на инвестициите в нисковъглеродни продукти и процеси. Освен това новосъздадените Фонд за иновации и Модернизационен фонд, както и приходите от търгове по схемата за търговия с емисии и предлаганите договори за въглеродни разлики, следва да осигурят допълнителни ресурси в подкрепа на проекти в областта на климата и енергетиката и да се справят със социалното въздействие на прехода, чиято цел е никой да не бъде пренебрегнат. Промислената стратегия би трябвало да се обвърже и с Европейския зелен пакт и Плана за действие на ЕС „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“.

7.7. ЕИСК подкрепя възприетата в актуализацията на промишлената стратегия линия за механизъм за въглеродна корекция по границите. Комитетът желае да подчертае, че механизмът за въглеродна корекция по границите, въведен за избрани сектори, трябва да бъде в пълно съответствие с правилата на СТО, за да се избегнат репресивни мерки от търговските партньори. При преследването на неутралност по отношение на въглерода определянето на сходни равнища на цената на въглерода в международен план следва да бъде приоритетната цел в бъдещите многостранни преговори.

⁽⁷⁾ Вж. ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 94 и ОВ С 14, 15.1.2020 г., стр. 29.

7.8. Анализът на данни ще играе решаваща роля в краткосрочен и средносрочен план. ЕС се нуждае от усъвършенствани програми за анализ на данни, които да могат да оценят равнището на конкурентоспособност на Европа в сравнение с това на нашите конкуренти в световен мащаб. Ето защо ЕИСК приветства усилията за създаване на Алианс за промишлени данни, периферни технологии и услуги в облак.

Брюксел, 21 октомври 2021 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

NB Приложението към настоящия документ (допълнителното становище на Консултативната комисия по индустриални промени — ССМ/185 „Актуализиране на новата промишлена стратегия — Въздействие върху здравната индустриална екосистема“ EESC-2021-02562-00-00-AS-TRA) може да бъде намерено на следващите страници.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Становище на Консултативната комисия по индустриални промени (ССМІ)

Актуализиране на новата промишлена стратегия — Въздействие върху здравната промишлена екосистема

(допълнително становище към INT/935)

Докладчик: **Anastasis YIAPANIS**Съдокладчик: **Antonello PEZZINI**

Решение на Пленарната асамблея	26.4.2021 г.
Правно основание	Член 37, параграф 2 от Правилника за дейността допълнително становище
Компетентен орган	Консултативна комисия по индустриални промени (ССМІ)
Приемане от ССМІ	29.9.2021 г.

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК е твърдо убеден, че здравето е в центъра на новия международен геополитически контекст и че е от решаващо значение да се подкрепи силна и координирана европейска здравна екосистема, за да се допринесе за стратегическата промишлена автономност и технологичния суверенитет на ЕС, както и за по-доброто качество на живот на гражданите на ЕС, въз основа на цялостен подход, с ясно установени пътни карти и измерими, прозрачни показатели за изпълнение.

1.2. Заедно с държавите членки и заинтересованите страни в сектора следва да се извърши картографиране и анализ „от долу нагоре“, за да се оцени точното естество на установените зависимости, включително рисковете, които те представляват за издръжливостта и функционирането на промишлената екосистема, и да се преодолеят уязвимостите и недостигът на стратегически материали.

1.3. ЕИСК счита, че са необходими действия за създаване на по-силна, по-справедлива и по-ефикасна и достъпна здравна екосистема, с ефективно управление, подходяща диверсификация на източниците на доставки и оперативно съвместима и взаимосвързана цифрова архитектура в областта на здравеопазването. ЕС трябва да намери подходящите стимули за връщане в Европа на стратегическия производствен капацитет.

1.4. Европа зависи от други държави за доставката на определени суровини. Здравният сектор се нуждае от по-силни и по-разнообразни международни вериги на доставки, за да бъде готов да посрещне бъдещи кризи. ЕИСК приветства обявеното предложение за създаване на Европейски орган за готовност и реакция при извънредни здравни ситуации.

1.5. ЕИСК подчертава необходимостта от ускоряване на действията, включително чрез полезни взаимодействия между публичния и частния сектор. Крайно наложително е да има стратегическо прогнозиране на равнището на Съюза, като се насърчава справедливостта по отношение на достъпността на оборудването и достъпа до здравната екосистема, по-голямата солидарност, справедливостта и многостранното сътрудничество. ЕИСК призовава за осигуряването на социално благосъстояние чрез лесен достъп до висококачествени и ефективни лекарства за всички граждани на ЕС.

1.6. Потенциалните полезни взаимодействия между големите дружества и МСП не се използват пълноценно, което сериозно спъва предоставянето на възможности на МСП и пречи на здравния сектор да се превърне в инкубатор на революционни открития. Инструментите за подкрепа на инвестициите трябва да бъдат ефективно координирани, със специални покани за представяне на предложения за промишлените МСП.

1.7. ЕИСК призовава за повече яснота относно споделянето на здравни данни и използването на ИИ, за отстраняване на регулаторните пречки и за подкрепа за общ подход на ЕС за използването на телемедицински услуги. Той изцяло подкрепя разгръщането на европейското пространство на здравни данни при пълно зачитане на индивидуалните права и защитата на личните данни.

1.8. Здравният сектор може да допринесе значително за неутралността на ЕС по отношение на климата чрез подходящо разработени политики за управление на отпадъците, нови стопански модели на кръговата икономика и увеличен капацитет на транспортната инфраструктура.

1.9. Инвестициите в НИРД са от съществено значение за конкурентоспособността и устойчивостта на здравния сектор. Европейските политики трябва да стимулират публичните и частните инвестиции, така че те да интегрират социалните и здравните аспекти.

1.10. ЕИСК призовава за засилване на ангажмента във връзка с регулаторните процедури за разработването на хармонизирани стандарти за качество и безопасност по отношение на предпазните средства и медицинските изделия. ЕИСК призовава за ясни мандати за органите по стандартизация в процеса на техническо регулиране.

1.11. За справяне с новите предизвикателства на Зеления пакт са необходими специално обучение, преквалификация, повишаване на квалификацията и програми за учене през целия живот за европейската работна сила в областта на здравеопазването. Акцентът трябва да бъде поставен не само върху здравните специалисти, но и върху изследователите, преподавателите, работещите в медиите и самите пациенти. Поради това ЕИСК призовава за повече комуникация на равнището на ЕС относно правата на потребителите/пациентите, с пълноценно включване на социалните партньори и съответните организации на гражданското общество.

1.12. ЕИСК призовава Комисията да продължи сътрудничеството и диалога между заинтересованите страни относно издръжливостта на фармацевтичния сектор въз основа на съществуващите структури в рамките на фармацевтичната стратегия за Европа и да продължи да развива силна, устойчива и цифрова трансформация на здравната промишлена екосистема, както е посочено в промишлената стратегия за Европа.

2. Контекст и въведение

2.1. Пандемията от COVID-19 създаде безпрецедентна криза във всички държави — членки на ЕС, която за разлика от други кризи оказва въздействие както върху търсенето, така и върху предлагането, а също и върху обществото като цяло. ЕС беше засегнат тежко в сравнение с други части на света и в него бяха регистрирани повече смъртни случаи на един милион души, отколкото е световната тенденция⁽¹⁾. Съюзът реагира адекватно и почти координирано. Можеше да се направи повече, ако ЕС беше по-подготвен като Съюз за такъв вид сътресение.

2.2. Единният пазар е едно от най-важните постижения на проекта за Европейски съюз. Все още съществуват пречки, произтичащи от нехармонизираното прилагане на законодателството на ЕС в държавите членки. Пандемията от COVID-19 засили тези пречки, като показа по-специално уязвимостта на веригите за създаване на стойност и нарастването на проблемите в областта на дистрибуцията. Стана ясно, че ЕС е зависим от трети държави по отношение на медицинските продукти.

2.3. През 2018 г. здравният сектор е осигурил над 7 милиона работни места⁽²⁾. Секторът е важен актив за единния пазар с над 800 000 преки работни места и 109,4 милиарда евро търговски излишък⁽³⁾. Най-голям принос по отношение на инвестициите в НИРД през 2019 г. са имали производителите на лекарства, а европейският пазар на електромедицинско оборудване понастоящем е на стойност 120 милиарда евро. Инвестициите на ЕС обаче са по-малки от тези на търговските ни партньори: за иновации в здравеопазването са предназначени 19,2 % от инвестициите в промишлена НИРД в ЕС в сравнение например с 26,4 % в САЩ. Европа е важен център на световно равнище за сектора на медицинските изделия. Пазарът на медицински изделия в ЕС възлиза на една трета от световния пазар, с около 32 000 дружества и 730 000 служители.

3. Общи бележки

3.1. Здравото е една от мегатенденциите на бъдещето, особено в Европа, и в новия геополитически контекст е от жизненоважно значение да се подкрепя здравната промишлена екосистема, която допринася за стратегическата автономност и технологичния суверенитет на ЕС.

3.2. ЕИСК счита, че в съобщението на Европейската комисия промишлеността, и по-специално здравеопазването, се поставя в центъра на европейските политики, като се признава способността му да предизвиква важни промени, да гълкува новите нужди и предизвикателства в обществото и да предлага иновативни и конкурентоспособни решения. ЕИСК обаче призовава за по-цялостен подход от възприетия от Комисията, в който да се акцентира най-вече върху промишлеността. Създателите на политики носят голяма отговорност, тъй като здравето е един от основните стълбове на индивидуалното

(1) EP study — Impacts of the COVID-19 pandemic on EU industries (Проучване на ЕП, Въздействие на пандемията от COVID-19 върху отраслите в ЕС).

(2) Eurostat — Healthcare personnel statistics (Евростат, Статистически данни за персонала в здравеопазването).

(3) Международна търговия със стоки по вид стока.

съществуване и несъмнено най-ценният актив на хората. Поради това ЕИСК призовава за повече комуникация на равнище ЕС относно правата на потребителите/пациентите, включително основните права, залегнали в Хартата на основните права на ЕС. ЕС се нуждае от силна и координирана здравна система.

3.3. Промислената структура на здравната екосистема е обширна конструкция с няколко големи участници и значителен брой МСП. Възможните полезни взаимодействия между тези две групи обаче не се използват изцяло, което сериозно възпрепятства осигуряването на възможности за МСП. В резултат на това здравната екосистема не функционира пълноценно и се възпрепятства нейната роля да се превърне в инкубатор на нови иновативни открития.

3.4. Здравната промишлена екосистема има нужда от силен вътрешен пазар, със стабилни съоръжения за производство и дистрибуция. ЕИСК е подчертавал и преди колко е важен „функциониращият, справедлив и ефикасен вътрешен пазар, на който се насърчават и възнаграждават истинските медицински иновации с действителна добавена стойност за здравеопазването, от една страна, а от друга, се засилва и конкуренцията за справедлив и ценово приемлив достъп до лекарствени продукти“⁽⁴⁾.

3.5. Изглежда има значителна нужда от засилване на интеграцията на единния пазар чрез гарантиране на по-ефективно управление, особено в здравния промишлен сектор⁽⁵⁾: добре функциониращият единен пазар и политиката на конкуренция осигуряват възможност за силна стопанска динамика, която може да играе съществена роля за диверсифициране на източниците на доставки в рамките на ЕС и да предотврати установяването на разпокъсана архитектура в областта на здравеопазването.

3.6. Както показва пандемията от COVID-19, сътрудничеството и солидарността между държавите подобряват капацитета за реакция на ЕС и повишават издръжливостта на Съюза като цяло. Крайно наложително е да има стратегическо прогнозиране на равнището на Съюза, особено като се има предвид کہ пандемията засегна по-дълбоко секторите и веригите за създаване на стойност, които имат трансгранични взаимовръзки.

3.7. Стратегическите зависимости оказват влияние върху основните интереси на ЕС. Те засягат по-специално сферите на безопасността и сигурността, здравето на европейците и възможността за достъп до стоки, услуги и технологии, които са от ключово значение за екологичния и цифровия преход, поставени в центъра на приоритетите на ЕС.

3.8. ЕИСК препоръчва представяне на „ясна конкретна и всеобхватна стратегия за европейската промишленост в кратко-, средно- и дългосрочен план“ и настоятелно призова Комисията да „публикува конкретен план за действие с ясни ежегодни цели и процедури за мониторинг, който да включва тясно сътрудничество с всички заинтересовани страни“⁽⁶⁾, като същевременно подчерта как „ролята на работодателите, предприемачите и участието на частния сектор в даването на тласък на структурната промяна са от основно значение за индустриалния преход“⁽⁷⁾.

3.9. Иновативната медицинско-фармацевтична промишленост се обуславя от напредъка в областта на медицината. Недостъпните цени или липсата на лекарства са важен проблем, който трябва незабавно да бъде решен. Трябва да се осигури социално благосъстояние чрез лесен достъп до висококачествени и ефективни лекарства за всички граждани, живеещи в ЕС. Оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз има значими последици за производителите на медицински изделия.

3.10. Зависимостта на Европа от някои суровини, доставяни само от малък брой производители и страни стана очевидна по време на пандемията от COVID-19. Освен това дори и екологосъобразните и цифровите технологии, често свързани със здравната промишлена система, също зависят от редица дефицитни суровини, внасяни в Европа, като много голяма част от необходимите редкоземни елементи идват от един единствен доставчик — Китай⁽⁸⁾. Укрепването и диверсифицирането на международните вериги за доставки също е от жизненоважно значение за развитието на здравния сектор и за гарантирането на подготовеността на ЕС да се справи с бъдещи кризи като пандемията от COVID-19. Крайната цел следва да бъде премахване на уязвимите места и създаване на стабилна и предсказуема търговска среда с ефективно използване на ресурсите. Обявеното предложение за създаване на Европейски орган за готовност и реакция при извънредни здравни ситуации заслужава да бъде приветствано.

3.11. Европа постигна успех в стратегията си за развиване на публично-частни партньорства за стимулиране на НИРД във фармацевтичната промишленост, но сумите, за които става въпрос, възлизат на една десета от сумата, изразходвана от Органа на САЩ за авангардна научноизследователска и развойна дейност в областта на биомедицината (BARDA).

⁽⁴⁾ Становище на ЕИСК относно „Фармацевтична стратегия“ (ОВ С 286, 16.7.2021 г., стр. 53).

⁽⁵⁾ Questions and Answers: EU4Health Programme 2021-27 (Въпроси и отговори: Програма „ЕС в подкрепа на здравето“ (EU4Health) за периода 2021—2027 г.).

⁽⁶⁾ Становище на ЕИСК относно „Нова промишлена стратегия за Европа“ (ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 108).

⁽⁷⁾ Становище на ЕИСК относно „Индустриален преход към екологосъобразна и цифрова европейска икономика“ (ОВ С 56, 16.2.2021 г., стр. 10).

⁽⁸⁾ Например платина за производство на чист водород, метален силиций за слънчеви панели и литий за електрически автомобили.

3.12. Най-големите възможности през следващите години ще произтичат от цифровите технологии в областта на здравеопазването. Независимо дали става въпрос за лекарствени продукти, медицински изделия и процедури или мерки за профилактика, диагностика или лечение на заболявания, всички те са от жизненоважно значение за всички граждани на ЕС. Предстоящият Регламент за изкуствения интелект⁽⁹⁾, законодателното предложение за европейското пространство на здравни данни⁽¹⁰⁾ и стандартизацията ще внесат повече яснота относно споделянето на здравни данни и използването на ИИ, ще премахнат регулаторните пречки и ще подкрепят общ подход на ЕС за използването на телемедицински услуги, а Актът за управление на данните⁽¹¹⁾ следва да може да гарантира споделянето на здравни данни, като същевременно гарантира и защитата на личните данни и друките права на човека.

4. Конкретни бележки

4.1. Цифровият преход в здравния сектор представлява огромна възможност. Възприемането на двойния преход може да осигури допълнителни конкурентни предимства за Съюза в една сложна и напрегната международна обстановка. По-специално като инвестира във високопроизводителни изчислителни технологии и технологии с изкуствен интелект, ЕС може да разработи авангардни технологии, особено прогнозни. Пандемията показва непосредствената нужда от интелигентни здравни услуги, като например телездравни услуги.

4.2. Освен това здравният сектор може да допринесе значително за неутралността на ЕС по отношение на климата, като намали емисиите си на парникови газове по веригите за създаване на стойност. Политиките за управление на отпадъците трябва да бъдат укрепени, тъй като секторът произвежда значителни количества отпадъци от залежали лекарства и използвано технологично и лично оборудване. Трябва да бъдат развивани нови стопански модели на кръговата икономика и да се увеличи капацитетът на транспортната инфраструктура, като същевременно всички държави членки и заинтересовани страни се ангажират с декарбонизация на веригите за създаване на стойност.

4.3. Човешкото здраве в крайна сметка зависи от екосистемните продукти и услуги (като наличност на прясна вода, храна и източници на гориво), които са необходими за доброто здраве на хората и продуктивния поминък. Загубата на биологично разнообразие може да има значително пряко въздействие върху човешкото здраве, ако екосистемните услуги вече не са подходящи за посрещане на социалните нужди.

4.4. Традиционната медицина продължава да играе съществена роля в здравеопазването, особено в първичната медицинска помощ. Употребата на медицински растения е най-разпространеното средство за лечение в традиционната медицина и комплементарната медицина в световен план. Много общности разчитат на естествени продукти, събрани от екосистемите, за медицински и културни цели, в допълнение към храните.

4.5. Стратегическото запасяване и връщането в Европа на дружества от ЕС са други важни посоки на развитие, които трябва да бъдат разглеждани и са част от споделяните компетентности на ЕС. Тъй като технологиите се усъвършенстват, а заедно с тях се подобрява и производственият капацитет, ЕС трябва да намери подходящите стимули за връщане на стратегическия производствен капацитет на своя територия. Данъчните стимули могат да играят основна роля в тази връзка.

4.6. Трябва да се направи картографиране и анализ от долу нагоре с държавите членки и промишлеността, за да се осигури възможност за по-подробна оценка на точния характер на установените зависимости, включително рисковете, които те представляват за устойчивостта и функционирането на промишлените екосистеми в ЕС, както и възможните перспективи за намаляване на тези зависимости, а също и на търговските спорове и кибератаките, в бъдеще.

4.7. Инвестициите в НИРД са от съществено значение за конкурентоспособността и устойчивостта на здравния сектор. В допълнение към приноса на средствата от ЕС, европейските политики трябва да стимулират във възможно най-голяма степен публичните и частните инвестиции. Развиването на публично-частни партньорства, като съвместното предприятие „ИИЛ 2“, ще насърчи производителите да инвестират в НИРДИ и да извършват дейности в тази област, които са жизненоважни за бъдещите медицински открития. Този вид инициативи са способни да задържат Европа в челните редици на медицинските иновации.

4.8. Също така е от изключителна важност да бъдат подкрепени усилията на държавите членки за обединяване на публични ресурси чрез важни проекти от общ европейски интерес (ВПОЕИ) в сектори, в които пазарът сам по себе си не може да осигури революционни иновации, какъвто е случаят във фармацевтичния сектор.

4.9. Конкурентоспособността на сектора трябва да бъде подкрепена чрез стабилна рамка за правата върху интелектуална собственост, която предоставя възможности за иновации и ги защитава. Достъпът до данни е от жизненоважно значение и за производителите, особено за МСП, които бяха силно засегнати от пандемията и трябва да бъдат насърчени да се разрастват и развиват. ЕС се нуждае от специално разработени политики за анализ на големи информационни масиви и оперативно съвместима инфраструктура за достъп до данни.

⁽⁹⁾ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на хармонизирани правила относно изкуствения интелект (Законодателен акт за изкуствения интелект) и за изменение на някои законодателни актове на Съюза (COM(2021) 206 final).

⁽¹⁰⁾ Съобщение относно „Европейска стратегия за данните“ (COM(2020) 66 final).

⁽¹¹⁾ Предложение за регламент относно европейска рамка за управление на данните (Акт за управление на данните) (COM(2020) 767 final).

4.10. МСП се нуждаят и от лесен достъп до финансиране, за да проспират и да се разрастват. Това означава и алтернативни източници на обичайните банкови заеми, като например възможности за финансиране чрез частен или рисков капитал. Инструментите за подкрепа на инвестициите трябва да бъдат ефективно координирани, със специални линии за промишлените МСП. В тази област е важно инициативите, произтичащи от рамката на ЕС за устойчиво финансиране, включително прилагането на таксономията, да бъдат проектирани да предоставят възможност за европейската икономика, отчитайки както нуждите на финансовите пазари, така и предизвикателствата в промишлеността.

4.11. Разработването на европейски формат за обмен на електронни здравни досиета с цел отблокиране на потока на здравни данни между държавите осигурява рамка за по-нататъшното разработване на общи технически спецификации за безопасното споделяне на здравни данни между държавите — членки на ЕС, по които Европейският комитет по стандартизация работи понастоящем. ЕИСК призовава за засилване на ангажмента и по-голямо включване на съответните заинтересовани страни в регулаторните процедури за разработването на хармонизирани стандарти за качество и безопасност по отношение на личните предпазни средства и медицинските изделия.

4.12. Механизмът за възстановяване и устойчивост може да се използва за удовлетворяване на много от нуждите на здравната екосистема чрез инвестиции и реформи в националните здравни системи, засилване на издръжливостта и подготовеността за кризи, първични грижи, увеличаване на справедливия и прозрачен достъп до услуги, справяне с уязвимите места във веригата на доставки и с въпроса за цифровите умения на здравните работници, решения в областта на телемедицината и научноизследователска и развойна дейност и иновации.

4.13. ЕИСК призовава за разработването на специални програми за обучение, преквалификация, повишаване на квалификацията и учене през целия живот за европейската здравна работна сила, в съответствие с нейната ключова професионална и социална роля, технологичния напредък и новите изисквания за засилена устойчивост. За да се осигури наличието на квалифицирани работници, които да са в състояние да се справят с новите предизвикателства на Зеления пакт, са необходими ясни политики за обучение, водени от заинтересованите страни в сектора.

4.14. ЕИСК и преди е посочвал, че „следва да се разработят нови политики в областта на уменията с участието на организациите на гражданското общество и социалните партньори с оглед ускоряване на адаптирането на системите за образование и обучение, така че да отговарят на търсенето на нови работни места“⁽¹²⁾. В здравния сектор акцентът трябва да се постави не само върху здравните специалисти, но и върху изследователите, преподавателите, всички вземащи решения, работещите в медиите, самите пациенти и техните представителни организации.

4.15. Стратегическите обществени поръчки играят ключова роля за свързването на промишлеността на ЕС, изследователските центрове и регулаторните органи на ЕС и националните регулаторни органи, особено в здравния сектор, и улесняват публично-частното сътрудничество с оглед удовлетворяване на нуждите на обществените и частните здравни системи и осигуряване на възможност за купуването на иновативни и финансово достъпни здравни технологии, включително екологосъобразни и цифрови решения и социални клаузи⁽¹³⁾.

4.16. ЕИСК вече призова институциите на ЕС и държавите членки да демонстрират политическата воля за прилагането на „Здравен пакт за бъдещето на Европа“⁽¹⁴⁾ който да бъде в съответствие с основните ценности на ЕС.

4.17. Инициативата за структуриран диалог⁽¹⁵⁾, обявена във фармацевтичната стратегия, е жизненоважна за Европа, за да се установят причините и факторите за потенциалните уязвими места и зависимости на веригите на доставки на лекарства.

4.18. ЕИСК напълно подкрепя разгръщането на европейското пространство на здравни данни⁽¹⁶⁾, за да се осигури необходимата инфраструктура за споделяне на данни за диагностични инструменти и лечение, когато става въпрос за сътрудничество и участие в усилията за съвместно инвестиране в здравни екосистеми от следващо поколение в цялата верига за създаване на стойност.

⁽¹²⁾ Становище на ЕИСК относно „Нова промишлена стратегия за Европа“ (ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 108).

⁽¹³⁾ „Социално отговорни покупки — ръководство за предвиждане на социални критерии при възлагане на обществени поръчки“ (второ издание) (ОВ С 237, 18.6.2021 г.).

⁽¹⁴⁾ Становище на ЕИСК относно „Предложение за регламент за създаване на програма за действията на Съюза в областта на здравето за периода 2021—2027 г.“ (ОВ С 429, 11.12.2020 г., стр. 251).

⁽¹⁵⁾ Structured dialogue on security of medicines supply (Структуриран диалог относно сигурността на доставките на лекарства).

⁽¹⁶⁾ Комисията публикува открита обществена консултация относно европейското пространство на здравни данни.

4.19. ЕИСК счита, че хармонизираните стандарти следва да се използват като инструмент за покриване на основните изисквания за безопасност на продуктите, подкрепяни от инструменти, които да улесняват пускането на продуктите на пазара. Европейският съюз трябва да избягва прекомерното регулиране на продуктите, като приоритетът е да се облекчи административната тежест, причинена от прекомерно много законодателни актове, като същевременно се осигури лесен достъп до документация, надеждна информация, безпроблемен обмен на най-добри практики и ефективно сътрудничество.

4.20. Накрая, ЕИСК призовава Комисията да продължи сътрудничеството и диалога между всички заинтересовани страни с цел укрепване на издръжливостта на фармацевтичната система на ЕС при бъдещи кризи, като се опира на съществуващите механизми, установени във фармацевтичната стратегия за Европа ⁽¹⁷⁾ и в промишлената стратегия за Европа ⁽¹⁸⁾. ЕИСК също така призовава Комисията да създаде допълнителни полезни взаимодействия между държавите членки, да предложи нови инициативи за засилване на координацията на различните национални системи (в съответствие с ДФЕС ⁽¹⁹⁾) и да продължи да развива силна, устойчива и цифрова трансформация на здравната промишлена екосистема.

Брюксел, 29 септември 2021 г.

Председател
на Консултативната комисия по индустриални промени
Pietro Francesco DE LOTTIO

⁽¹⁷⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52020DC0761>.

⁽¹⁸⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1593086905382&uri=CELEX:52020DC0102>

⁽¹⁹⁾ Договор за функционирането на Европейския съюз.